

Uloga crta ličnosti i određenih demografskih varijabli u objašnjenju stavova prema pobačaju

Doris Benčić i Hana Gačal

(dbencic@ffri.hr; hgacal1@ffri.hr)

Rad je nastao u sklopu kolegija Ljudska seksualnost pod vodstvom profesorice dr.sc. Jasminke Juretić.

Sažetak

U zadnje vrijeme pobačaj je aktualna tema društvenih i političkih rasprava. Prema svojim stavovima o pobačaju pojedinci se dijele na zastupnike *pro-life* i *pro-choice* stavova, iako postoje i oni koji se ne priklanjaju nijednoj strani. Svrha provedenog istraživanja bila je ispitati u kojoj mjeri će određeni prediktori (spol, dob, stupanj obrazovanja, veličina grada u kojem su proveli najveći dio života, iskustvo pobačaja, religioznost, crte petofaktorskog modela, socioseksualnost, desničarska autoritarnost) objasniti stavove o pobačaju. Pritom je korišten prigodni uzorak od ukupno 476 ispitanika koji je prikupljen putem interneta. Dobiveni rezultati pokazali su da pozitivnost stavova o pobačaju predviđaju dob, desničarska autoritarnost (ujedno i najveći prediktor stavova o pobačaju), sudjelovanje u obredima religijske zajednice i subjektivni doživljaj religioznosti.

Uvod

Tema pobačaja u posljednje je vrijeme vrlo aktualna u Hrvatskoj, ali i u svijetu. Treba li dopustiti pobačaj? Pod kojim uvjetima, do kojeg mjeseca trudnoće? Mišljenja stručnjaka, ali i laika često se razilaze, a diskusije prelaze u vrijeđanja na različitoj osnovi.

Definiranje pobačaja

Pobačaj ili abortus (lat. *abruptio graviditatis*) definira se kao prekid trudnoće izbacivanjem ili odstranjivanjem embrija ili fetusa iz maternice prije nego što ljudski plod ima sposobnost za samostalni život (Grimes i Stuart, 2010). Pobačajem se smatra svaki prekid trudnoće prije 28. tjedna, a uvjeti su da plod bude manji od 35 cm i lakši od 1000 g. Ovi uvjeti, međutim, nisu apsolutni jer se može dogoditi i da manji plod bude sposoban za samostalan život (Grimes i Stuart, 2010).

Pobačaj može nastati spontano ili može biti izazvan. Kod spontanog pobačaja postoje prirodni uzroci ili dolazi do slučajne traume. S druge strane, za izazvani pobačaj razlozi mogu biti elektivni ili terapijski. Elektivni pobačaj izvodi se na zahtjev žene i nije povezan s medicinskim razlozima (Nugent, 2013). Terapijski pobačaj izvodi se kada je ugrožen život trudnice i/ili